

DOI: 10.47743/jss-2024-70-1-5

Pot fi actorii „reprezențați” de inteligența artificială?

Can Actors be „Represented” by Artificial Intelligence?

Alexandru CHISTRUGA¹

Rezumat: Începând cu luna iulie 2023, scenariștii și actorii din Statele Unite ale Americii au intrat în grevă, refuzând să mai participe la activitățile legate de producerea și promovarea filmelor și serialelor. Recurgerea la acest pas a fost determinată de „frica” acestora față de dezvoltarea inteligenței artificiale. În acest sens, tot mai mulți scenariști primesc un text generat de un *chatbot* (cum ar fi ChatGPT) pe care sunt obligați să-l adapteze în asemenea mod încât ideile să poată fi transpuse pe peliculă. Drept consecință, nu mai este necesară implicarea unui număr mare de scenariști pentru producerea unui film, iar cei care rămân angajați sunt plătiți mai puțin pentru munca depusă. În ceea ce privește actorii, cea mai vulnerabilă categorie pare să fie cea a actorilor de fundal. Astfel, companiile care fac parte din Alianța Producătorilor de Film și Televiziune (Netflix, HBO, etc.) le propun actorilor de fundal să își „vândă” copia digitală ca, ulterior, folosind inteligența artificială, să o poată adapta în funcție de film sau serial. Altfel spus, copiile digitale ar putea fi folosite în mai multe filme, fără a mai fi necesară angajarea actorilor de fundal. În același timp, având în vedere că există instrumente bazate pe inteligența artificială care replică și traduc vocea unei persoane în aproape toate limbile, soarta actorilor de dublaj este incertă.

Cuvinte cheie: Inteligența artificială, actori, scenariști, viitor.

Abstract: American actors and screenwriters went on strike in July 2023, refusing to take part in any activities associated with the creation and promotion of movies and series. They were motivated to take this action by their „fear” of the development of artificial intelligence. For instance, an increasing number of screenwriters are being asked to adapt a text created by a chatbot (like ChatGtp) so that the ideas can be visualized. As a result, fewer screenwriters are required to work on the production of a movie, and those who are still employed are paid less for their efforts. In terms of actors, background actors appear to be the most vulnerable. Thus, companies that are part of Alliance of Motion Picture and Television Producers (such as Netflix, HBO, etc.) give background actors the option to „sell” their digital copy so that it can later be adjusted by AI to appear in any film or series. In other words, digital copies could be used in numerous movies instead of paying for

¹ Doctorand, Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, e-mail: alexandruchistruga98@gmail.com.

background actors. The future of voice actors is also uncertain because of AI-based tools that can replicate and translate the person's voice into almost every language.

Keywords: Artificial intelligence, actors, screenwriters, future.

Introducere

Dezvoltarea inteligenței artificiale (I.A.) a devenit un subiect de interes pentru majoritatea persoanelor implicate în circuitul economic². Astfel, angajatorii privesc dezvoltarea inteligenței artificiale drept o oportunitate pentru a crește indicatorii de performanță a salariaților, I.A. putând fi utilizată pentru a înlocui o parte dintre atribuțiile acestora, astfel încât angajații să se poată concentra asupra sarcinilor principale. Însă, spre deosebire de angajatori, salariații văd inteligența artificială ca fiind un pericol, considerând că ar putea fi înlocuiți în totalitate.

În lucrarea de față ne propunem să analizăm dacă temerile salariaților sunt justificate, urmând să cercetăm impactul inteligenței artificiale asupra industriei filmografice americane. Am ales acest sector, întrucât acțiunile actorilor și scenariștilor nu s-au limitat la simple declarații în presă, ci au presupus intrarea în grevă pentru o perioadă mai lungă de 3 luni de zile, unul dintre motive reprezentând necesitatea de a reglementa condițiile în care inteligența artificială poate fi folosită de angajatori. Revendicările acestei categorii de salariați au fost transpuse în contractele colective de muncă încheiate între sindicatele reprezentative și asociația producătorilor de filme. Prin urmare, în prezenta lucrare vom avea oportunitatea de a analiza o serie de dispoziții legale menite să protejeze omul de inteligența artificială, contractele colective de muncă încheiate putând reprezenta un model pentru alte profesii.

1. Actul I – Intrarea în grevă

Pandemia de Covid 19 a avut un impact negativ asupra industriei filmografice, restricțiile impuse de majoritatea statelor împiedicând, pentru o perioadă lungă de timp, dezvoltarea acestui sector. Însă, odată cu ridicarea restricțiilor, piedicile existente au dispărut, astfel încât nu puteau fi identificate premise ca producția de filme și seriale să poată fi, iarăși, blocată. Cu toate acestea, începând cu luna mai 2023, scenariștii, actorii și alte persoane implicate în industria filmografică din Statele Unite ale Americii au declarat intrarea în grevă³.

Pentru a înțelege contextul care a determinat această categorie de salariați să intre în grevă, considerăm utilă prezentarea unor aspecte cheie care privesc

² T. Eloundou, S. Manning, P. Mishkin, D. Rock, *GPTs are GPTs: An Early Look at the Labor Market Impact Potential of Large Language Models*, OpenAI, Open Research, University of Pennsylvania, 22 august 2023, p. 23, <https://doi.org/10.48550/arXiv.2303.10130>.

³ WGA Negotiating Committee, *WGA on strike*, WGA Contract 2023, 1 mai 2023, [Online] la <https://www.wgacontract2023.org/announcements/wga-on-strike>, accesat 14.11.2023.

negocierea contractelor colective de muncă între sindicatele care reprezintă actorii și scenariștii și asociația producătorilor de filme.

Astfel, în Statele Unite ale Americii, scenariștii de filme, desene animate, seriale, știri, *talkshow* și alte emisiuni TV sunt reprezentați de două sindicate, respectiv *Writers Guild of America East*⁴ și *Writers Guild of America West*⁵. Precizăm că în timpul grevei declanșate în anul 2023, cele două sindicate au acționat împreună, astfel încât în prezenta lucrare vom folosi noțiunea de *Writers Guild of America* (W.G.A.), abreviere care include atât *Writers Guild of America East*, cât și *Writers Guild of America West*. În ceea ce privește artiștii, printre care actorii și prezentatorii TV, aceștia sunt reprezentați de *Screen Actors Guild – American Federation of Television and Radio Artists* (SAG-AFTRA)⁶.

Marii producători de filme sunt, la rândul lor, asociați într-o organizație, denumită *Alliance of Motion Picture and Television Producers* (A.M.P.T.P.)⁷, care are rolul de a negocia contractele colective și individuale de muncă cu participanții la realizarea de filme, seriale sau alte emisiuni T.V. La momentul actual, din AMPTP fac parte Paramount Pictures, Walt Disney Studios, ABC, FOX, Netflix, Apple TV+, Amazon și alte companii importante, care au o influență directă asupra industriei filmografice.

Având în vedere că W.G.A. reprezintă peste 12.000 de scenariști, iar numărul artiștilor care fac parte din SAG-AFTRA este mai mare de 160.000 de oameni, pentru a evita abuzurile din partea angajatorilor, cele două sindicate negociază, odată la 3 ani, câte un contract colectiv de muncă cu A.M.P.T.P. în care sunt stabilite condițiile minime ce trebuie să fie asigurate salariaților.

Valabilitatea contractului încheiat între W.G.A. și A.M.P.T.P. trebuia să expire la data de 2 mai 2023, iar cel încheiat între SAG-AFTRA și A.M.P.T.P. urma să expire la data de 30 iunie 2023, astfel încât sindicatele reprezentative au declanșat negocierile cu asociația producătorilor de film pentru încheierea unor contracte colective de muncă care să fie adaptate la noile realități. Însă, în ambele cazuri, procesul de negociere a contractelor colective de muncă s-a blocat, atât W.G.A., cât și SAG-AFTRA declarând intrarea în grevă⁸.

Pe lângă motivele care privesc creșterea salariilor minime, asigurarea unor condiții mai bune de muncă și alte aspecte care au legătură cu drepturile sociale,

⁴ Pagina oficială a Writers Guild of America East, [Online] la <https://www.wgaeast.org/>, accesat 14.11.2023.

⁵ Pagina oficială a Writers Guild of America West, [Online] la <https://www.wga.org/>, accesat 14.11.2023.

⁶ Pagina oficială a Screen Actors Guild – American Federation of Television and Radio Artists [Online] la <https://www.sagaftra.org/>, accesat 17.11.2023.

⁷ Pagina oficială a Alliance of Motion Picture and Television Producers, [Online] la <https://www.amptp.org/index.html>, accesat 18.11.2023.

⁸ K. Kilkenny, *SAG-AFTRA Calls History-Making Strike as Talks With Studios Collapse*, The Hollywood Reporter, 13 iulie 2023, [Online] la <https://www.hollywoodreporter.com/business/business-news/sag-aftra-strike-called-hollywood-negotiations-collapse-1235517703/>, accesat 18.11.2023.

scenariștii și artiștii au invocat necesitatea de a reglementa utilizarea inteligenței artificiale în producția de filme și seriale⁹.

2. Actul II – Scurte precizări privind inteligența artificială

Inteligența artificială este o „familie de tehnologii cu evoluție rapidă, care poate genera o gamă largă de beneficii economice și societale în întregul spectru de industrii și activități sociale”¹⁰. Potrivit articolului 3 alineat 1 din Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (Legea privind Inteligența Artificială) și de modificare a anumitor acte legislative ale Uniunii, sistemul de inteligență artificială „înseamnă un software care este dezvoltat prin una sau mai multe dintre tehnicile și abordările enumerate în anexa I și care pentru un anumit set de obiective definite de om, poate genera rezultate precum conținuturi, previziuni, recomandări sau decizii care influențează mediile cu care interacționează”.

În ceea ce privește tehnicile și abordările enumerate în anexa I, acestea sunt următoarele: „abordări de învățare automată, inclusiv învățarea supervizată, nesupervizată și prin întărire, utilizând o gamă largă de metode, inclusiv învățarea profundă; abordări bazate pe logică și cunoaștere, inclusiv reprezentarea cunoștințelor, programare inductivă (logică), baze de cunoștințe, motoare inductive și deductive, sistem de raționament (simbolic) și de expertiză; Abordări statistice, estimări bayeziene, metode de căutare și de optimizare”¹¹.

Deși definiția prezentată în propunerea de Regulament este extrem de tehnică, preocuparea Uniunii Europene pentru reglementarea acestui domeniu este o dovadă suplimentară că inteligența artificială începe să aibă un impact tot mai mare asupra societății. Simplificând cele citate, rezultă că inteligența artificială este un software care poate fi dezvoltat prin mai multe tehnici și abordări, una dintre cele mai importante fiind învățarea automată prin acumularea de informații din bazele de date furnizate de programatori. Acest software poate fi folosit în diverse domenii, putând să adopte mai multe interfețe, una dintre cele mai populare fiind ChatGPT¹².

⁹ SAG-AFTRA Statement on the Use of Artificial Intelligence and Digital Doubles in Media and Entertainment, [Online] la: <https://www.sagaftra.org/sag-aftra-statement-use-artificial-intelligence-and-digital-doubles-media-and-entertainment>, accesat 25.11.2023.

¹⁰ Comisia Europeană, Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (Legea privind Inteligența Artificială) și de modificare a anumitor acte legislative ale Uniunii, [Online] la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021PC0206>, accesat 25.11.2023

¹¹ Anexe la Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (Legea privind Inteligența Artificială) și de modificare a anumitor acte legislative ale Uniunii, [Online] la: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e0649735-a372-11eb-9585-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_2&format=PDF, accesat 25.11.2023.

¹² Pagina oficială a companiei OpenAi, dezvoltatorul ChatGPT, [Online] la

ChatGPT este un model de inteligență artificială care este utilizat pe scară largă¹³, putând fi comparat cu un motor de căutare care în loc să furnizeze doar o serie de pagini web, încearcă să ofere un răspuns direct la solicitarea utilizatorului. Pentru a se dezvolta, ChatGPT este „alimentat” cu informații de pe site-urile web, cărți, articole și alte surse la care au acces dezvoltatorii acestuia, astfel încât acuratețea răspunsurilor oferite depinde foarte mult de calitatea bazelor de date la care acesta are acces. Esențial de menționat este faptul că ChatGPT poate fi folosit nu doar pentru a obține informații despre un anumit subiect, în această ipoteză existând diferențe ne semnificative față de un motor de căutare obișnuit, cum ar fi Google sau Bing, ci poate fi utilizat pentru a redacta un articol¹⁴ sau soluționa o problemă de matematică.

Cu titlu de exemplu, o persoană care are acces la internet, poate solicita ChatGPT să scrie un articol pe o anumită temă. Ca regulă, cel puțin în versiunea gratuită, ChatGPT nu va furniza un articol de 10 pagini, însă va prezenta o serie de informații cheie structurate pe secțiuni. La solicitarea utilizatorului, ChatGPT poate să dezvolte fiecare secțiune, astfel încât la final să fie suficientă informație pentru a putea finaliza un articol de 8-10 pagini. În această situație, implicarea utilizatorului este limitată la solicitarea de informații de la ChatGPT și la compilarea datelor primite într-o lucrare scrisă.

3. Actul III – Revendicările scenariștilor

Dacă ChatGPT poate fi „rugat” să redacteze un text care să poată fi folosit pentru a scrie un articol, cu același succes, ChatGPT ar putea fi folosit pentru a pregăti un scenariu de film sau serial. Tocmai din acest motiv, *Writers Guild of America* a inițiat negocierea unui contract colectiv de muncă în care să fie incluse o serie de garanții pentru scenariști.

Astfel, la data de 01.05.2023, W.G.A. a propus reglementarea expresă a modalităților de utilizare a inteligenței artificiale în toate domeniile cărora se aplică contractul colectiv de muncă, în special în industria filmografică. W.G.A. a menționat că inteligența artificială poate să scrie sau să rescrie materiale care să fie utilizate pentru realizarea unei emisiuni sau a unui film¹⁵. În același timp, W.G.A. a precizat că producătorii de filme ar putea dezvolta propriile interfețe ale inteligenței artificiale pe care să le folosească doar cu un singur scop, cel de redactare al scenariilor. În această ipoteză, există riscul ca producătorii de filme să utilizeze,

<https://openai.com/chatgpt>, accesat la 26.11.2023.

¹³ A. Kak, S.M. West, *Ai now 2023 Landscape: Confronting Tech Power*, AI Now Institute, 11 aprilie 2023, [Online] la <https://ainowinstitute.org/2023-landscape>, accesat 25.11.2023

¹⁴ T.H. Davenport, N. Mittal, *All in on Ai, How smart Companies win big with Artificial intelligence*, în *Harvard Business Review Press*, Boston, 2023, p. 173, <https://doi.org/10.1080/15228053.2023.2228675>.

¹⁵ T. Spangler, *This Is an Existential Threat’: Will AI Really Eliminate Actors and Ruin Hollywood? Insiders Sound Off*, *Variety*, [Online] la: <https://variety.com/2023/digital/features/hollywood-ai-crisis-artificial-intelligence-eliminate-acting-jobs-1235697167/>, accesat 27.11.2023.

pentru dezvoltarea noilor platforme, textele pregătite în trecut de scenariști, cărți care au legătură cu industria filmografică, precum și recenzii ale criticilor de filme, astfel încât materialul furnizat să fie unul de calitate¹⁶. Însă, propunerile și îngrijorările W.G.A. au fost respinse, A.M.P.T.P. considerând că este suficientă organizarea de întâlniri anuale în care să fie discutate progresele tehnologice.

W.G.A. a invocat faptul că scenariștii ar putea fi obligați să adapteze textele furnizate de inteligența artificială, aspect ce va avea un impact direct asupra remunerației acestora. În acest sens, producătorii de filme ar putea să creeze o platformă care să fie folosită pentru a genera mai multe texte în funcție de o serie de criterii predeterminate, cum ar fi indicarea genului de film, materialele scrise urmând să fie furnizate unui scenarist care să le adapteze în asemenea mod încât să fie creat un scenariu final. Apreciem că la momentul actual inteligența artificială nu este capabilă să furnizeze un text de calitate care să poată fi folosit pentru a pregăti un scenariu de film. Însă, după cum am precizat anterior, contractul colectiv de muncă urmează să se aplice pentru o perioadă de 3 ani, existând premise ca inteligența artificială să atingă un nivel de dezvoltare suficient de mare pentru a putea înlocui, cel puțin parțial, scenariștii de filme sau seriale în viitorul apropiat.

Cu titlu de exemplu, pentru realizarea acestui articol, am început o conversație cu ChatGPT, solicitând acestuia să pregătească un scenariu de film tip dramă, fără a furniza alte detalii. Răspunsul a fost furnizat în câteva secunde, ChatGPT pregătind un text care conținea denumirea filmului și un sinopsis structurat în 6 acte, indicând chiar și actorii care ar putea juca personajele principale. Având în vedere că fiecare act a fost descris în câteva propoziții, am solicitat inteligenței artificiale să scrie un text în care să dezvolte primul act. Drept consecință, ChatGPT a furnizat un text în care a structurat primul act în 6 scene, oferind mai multe detalii despre personajul principal și situația cu care acesta urmează să se confrunte.

Cu toate acestea, textul furnizat nu conținea niciun dialog, astfel încât am solicitat inteligenței artificiale să dezvolte primul act luând în considerare și acest aspect. În același timp, am solicitat ca răspunsul final să fie structurat pe secunde, pentru a putea urmări acțiunile personajelor. Răspunsul oferit a fost structurat pe secvențe de câte 5 secunde, fiecare fiind descrisă în 2-3 fraze, fiind incluse și o serie de dialoguri între personajele principale.

Așadar, în mai puțin de 3 minute, de la o descriere generală, ChatGPT a reușit să dezvolte textul în mod semnificativ, structurând fiecare scenă pe secunde, incluzând dialoguri între personajele principale, precizând chiar și acțiunile acestora. În acest sens, răspunsul la prima solicitare a conținut aproximativ 400 de cuvinte, pe când descrierea primelor 120 de secunde din primul act a conținut peste 1100 de cuvinte.

¹⁶ A. Dalton, The Associated Press, *Writers strike: Why A.I. is such a hot-button issue in Hollywood's labor battle with SAG-AFTRA*, Fortune, 24 iulie 2023, [Online] la: <https://fortune.com/2023/07/24/sag-aftra-writers-strike-explained-artificial-intelligence/>, accesat 28.11.2023.

Mai mult, am început o altă conversația cu ChatGPT în care i-am solicitat acestuia să scrie un scenariu în stilul lui Christopher Nolan, pentru a verifica dacă inteligența artificială ar putea să imite stilul unei persoane individual determinate. Rezultatul, într-adevăr, a conținut elemente specifice care pot fi identificate în filmele pregătite de Nolan, motiv pentru care l-am întrebat pe ChatGPT de unde a preluat informațiile specifice, având în vedere că nu are acces la scenariile acestuia și nici capacitatea de a viziona filme. În răspuns, ChatGPT a precizat că „*informațiile despre stilul specific al unui regizor, cum ar fi Christopher Nolan, sunt bazate pe observațiile criticii de film, analize ale lucrărilor sale și interviuri pe care le-a acordat în legătură cu procesul său creativ (...) atunci când am creat scenariul în stilul lui Christopher Nolan, m-am bazat pe caracteristicile distinctive ale operelor sale, respectiv structuri narative intricate, utilizarea inteligentă a montajului și a coloanei sonore, explorarea temelor complexe și abordarea inovatoare a genurilor tradiționale, precum science fiction și thriller*”.

Având în vedere că inteligența artificială a reușit să furnizeze un text scris în stilul lui Christopher Nolan în condițiile în care nu a avut acces la surse specifice, informația fiind preluată din observațiile criticilor de filme, interviuri și alte surse generale, există posibilitatea ca un *chatbot* care să fie alimentat cu scenarii scrise de profesioniști să reușească să pregătească un text mult mai bun. Prin urmare, temerea scenariștilor pare să fie justificată.

Chiar și în aceste condiții, apreciem că scenariștii nu ar putea fi excluși în totalitate din producția unui film, însă numărul acestora ar putea fi redus. Astfel, ca regulă, scenariul unui film este pregătit de o singură persoană, existând puține cazuri în care un film este bazat pe un scenariu scris de 2 sau mai mulți autori. Cu toate acestea, în cazul serialelor situația este diferită, fiind un lucru obișnuit ca la pregătirea unui sezon să participe 3-4 scenariști, fiecare dintre ei pregătind baza pentru o parte din episoade. Rezultă că în această situație, producătorii de filme sunt nevoiți să angajeze mai multe persoane pe care să le plătească, să le asigure condiții de muncă, fiind incertă perioada în care aceștia vor reuși să termine scenariul solicitat. În ipoteza în care producătorii de filme ar dezvolta o platformă care să poată fi folosită la pregătirea unui scenariu pentru un sezon întreg, număr scenariștilor ar putea fi redus la unul singur, munca acestuia rezumându-se la adaptarea scenariului.

Însă, cel puțin pentru următorii 3 ani, astfel de situații ar putea să fie evitate, la data de 25 septembrie 2023, între W.G.A. și A.M.P.T.P., fiind încheiat contractul colectiv de muncă¹⁷, scenariștii renunțând la grevă. În ceea ce privește inteligența artificială, acesteia i-a fost dedicat un singur articol. În acest sens, la litera A de la articolul 72 din contractul colectiv de muncă, părțile au definit inteligența artificială, în termeni generali, ca fiind un *software* care se dezvoltă prin acumularea de informații din bazele de date furnizate, având capacitatea de a produce mai multe tipuri de „content”, printre care și materiale scrise. Astfel,

¹⁷ Memorandum of Agreement for the 2023 WGA Theatrical and Television Basic Agreement.

definiția adoptată în contractul colectiv de muncă este similară cu cea din Propunerea de Regulament menționată anterior.

Deși dispoziția de la litera A este utilă, mult mai importantă pentru scenariști este cea de la litera B care stabilește în mod expres că inteligența artificială nu poate fi considerată „autor”, materialul produs de aceasta neputând fi protejat de dispozițiile contractului colectiv de muncă¹⁸. Mai mult, potrivit literei C, producătorii de filme vor fi obligați să comunice autorilor dacă materialul pe care îl furnizează a fost generat de sau cu ajutorul inteligenței artificiale, ipoteză în care onorariul scenariștilor nu poate fi redus. În același timp, pentru a asigura protecția autorilor de eventualele abuzuri din partea angajatorilor, părțile au stipulat că scenariștii nu pot fi concediați în situația în care refuză să folosească inteligența artificială pentru pregătirea scenariului.

Cu toate că scenariștii au reușit să obțină o serie de garanții¹⁹, apreciem că producătorii de filme au reușit să își impună viziunea asupra viitorului industriei filmografice, în contractul colectiv de muncă neexistând restricții pentru ca aceștia să dezvolte o platformă bazată pe inteligența artificială. Prin urmare, există riscul ca în următoarele contracte colective de muncă o serie din garanții să fie diminuate, inteligența artificială urmând să obțină o influență mult mai mare asupra procesului de redactare a textelor.

Într-adevăr, W.G.A. și-a rezervat dreptul de a interzice utilizarea textelor scrise de scenariștii care fac parte din acest sindicat pentru dezvoltarea platformei, însă nu a fost reglementat în niciun mod ipoteza în care producătorii de filme negociază în mod direct cu autorii. Apreciam că vor exista mulți scenariști care vor fi de acord să își vândă scenariile pe baza cărora a fost deja produs un film sau serial în schimbul unei sume suplimentare de bani, astfel încât șansele ca W.G.A. să reușească să limiteze dezvoltarea inteligenței artificiale par a fi infime.

4. Actul IV – Revendicările actorilor

Dacă scenariștii au reușit să obțină o parte din revendicări, în cazul actorilor situația pare a fi mult mai dramatică. Artiștii, în principal actorii, au urmărit să obțină un set de garanții cu privire la propria imagine, temerea acestora fiind determinată de dezvoltarea inteligenței artificiale care ar putea să creeze o clonă digitală ce să fie folosită în mai multe filme sau seriale fără consimțământul acestora²⁰. Cea mai vulnerabilă categorie de actori în această ipoteză ar fi cei de fundal, adică actorii care, de obicei, nu sunt observați de spectatori. Potrivit

¹⁸ Summary of the 2023 WGA MBA, The Campaign, WGA CONTRACT 2023, [Online] la: https://www.wgacontract2023.org/the-campaign/summary-of-the-2023-wgamba?utm_source=substack&utm_medium=email, accesat 30.11.2023.

¹⁹ M. Scherer, *New WGA Labor Agreement gives Hollywood Writers Important Protections in the era of AI, AI Policy & Governance, Privacy & Data*, Center for Democracy & Technology, [Online] la: <https://cdt.org/insights/new-wga-labor-agreement-gives-hollywood-writers-important-protections-in-the-era-of-ai/>, accesat 02.12.2023.

²⁰ SAG-AFTRA -We are Fighting for the survival of our profession, iulie 2023, [Online] la: <https://www.sagaftra.org/were-fighting-survival-our-profession>, accesat 30.11.2023.

afirmațiilor SAG-AFTRA, producătorii de filme urmăresc să folosească inteligența artificială pentru a crea câte o copie digitală a actorilor de fundal în schimbul unei sume de bani, ca în viitor să le poată folosi în mai multe filme sau seriale²¹.

Un actor de fundal primește, în mediu, aproximativ 122 de dolari pentru o zi de filmări²², fiind puține cazuri în care aceștia participă în mai multe scene. Mai mult, concurența pe piața actorilor de fundal este extrem de mare, întrucât rolurile pot fi jucate de orice persoană, această „profesie” fiind mai mult un hobby decât un loc de muncă cu caracter de continuitate. Prin urmare, propunerea de a-și vinde „copia digitală” pentru o sumă de 3-4 mii de dolari ar putea fi tentantă, în condițiile în care munca pe care urmează să o presteze ar dura câteva ore. Având în vedere că inteligența artificială va putea modela copia digitală după cerințele producătorilor, adaptând-o în funcție de dorințele acestora²³, temerea ca același „actor” să apară în mai multe filme fără a participa în mod efectiv la filmări este justificată.

La fel ca și în cazul scenariștilor, majoritatea actorilor invocă faptul că inteligența artificială poate să fie antrenată prin folosirea neautorizată a imaginii acestora. În acest sens, producătorii de filme au posibilitatea să creeze o platformă în care să încarce toate filmele, emisiunile TV și alte produse asupra cărora dețin dreptul de proprietate intelectuală, astfel încât inteligența artificială să fie capabilă să imite orice emoție, existând riscul ca până și rolurile principale să fie „jucate” de către aceasta.

Deși revendicările SAG-AFTRA ar putea părea neactuale, în realitate, numărul de copii digitale ale oamenilor este în creștere. Cu titlu de exemplu, în China, influencerii care fac publicitate produselor pe platformele populare de *e-commerce* și-au creat copii digitale care le imite atât vocea, cât și mimica feței, unele dintre ele fiind capabile să răspundă în timp real la întrebările consumatorilor²⁴. Copiile digitale sunt create doar în câteva minute, prețul acestora variind în funcție de dorințele utilizatorilor, cea mai ieftină fiind în jurul la 1000 de dolari. Forma de bază a unei astfel de copii digitale poate fi identificată cu ușurință de către consumatori, întrucât este vizibil că de fapt citește un text pregătit din timp, mimica feței nefiind naturală.

²¹ G. Maddaus, *SAG-AFTRA Strike: AI Fears Mount for Background Actors*, Variety, 25 iulie 2023, [Online] la: <https://variety.com/2023/biz/news/sag-aftra-background-actors-artificial-intelligence-1235673432/>, accesat 29.11.2023.

²² C. Mink, *How to become an extra in a Movie or TV Show*, Backstage, 12 iunie 2023, [Online] la: <https://www.backstage.com/magazine/article/make-living-extra-380/#:~:text=A%20common%20rate%20for%20a%20single%20day%20of,with%20additional%20pay%20provided%20should%20production%20run%20overtime.>, accesat 02.12.2023.

²³ L. Leffer, *Can AI Replace Actors? Here's How Digital Double Tech Works*, Scientific American, 25 iulie 2023, [Online] la: <https://www.scientificamerican.com/article/can-ai-replace-actors-heres-how-digital-double-tech-works/>, accesat 30.11.2023.

²⁴ A. Hawkins, *How Chinese influencers use AI digital clones of themselves to pump out content*, The Guardian, [Online] la: <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/06/chinese-influencers-using-ai-digital-clones-of-themselves-to-pump-out-content>, accesat 02.12.2023.

Însă, pot fi create copii digitale mult mai avansate care să poată interacționa cu consumatorii și să imite influencerii populari. În cazul acestora, copiile digitale pot fi antrenate să identifice, în baza de date, răspunsuri la comentariile ale consumatorilor după o serie de cuvinte cheie, creând impresia că există o comunicare directă cu aceștia. De asemenea, inteligența artificială poate fi învățată să crească audiența prin folosirea unor fraze și gesturi specifice influencerilor, cum ar fi ridicarea unui deget în momentul în care solicită să fie apreciat produsul. Una dintre consecințele apariției copiilor digitale în acest sector, se reflectă în diminuarea cu circa 20% a salariilor influencerilor comparativ cu anul 2022²⁵.

Din exemplul anterior rezultă că una dintre capacitățile inteligenței artificiale este imitarea vocii²⁶, astfel încât mai apare o categorie de actori care poate să fie parțial înlocuită, cea a actorilor de dublaj²⁷. Filmele și seriile nu se produc doar în Hollywood, industria filmografică fiind dezvoltată atât în Europa, cât și în Asia, în special în Coreea de Sud. Cu titlu de exemplu, *Gisaengchung*, cunoscut sub denumirea de *Parasite*, este un film produs în Coreea de Sud, filmat în limba coreeană, fiind dublat în engleză abia după ce a câștigat premiul Oscar pentru cel mai bun film. La fel, *La casa de papel* este un serial produs în Spania, limba originală în care acesta a fost filmat fiind spaniola, primul sezon, la momentul lansării, având cel mult subtitrări în engleză. Însă, datorită ratingurilor excelente, Netflix a oferit posibilitatea pentru o parte din spectatori să vadă serialul în limba maternă, *La casa de papel* fiind dublată în mai multe limbi, printre care engleza, rusa, franceza, maghiară, ucraineană, hindi, etc. Un exemplu de serial produs în România, dar dublat în engleză este *Spy/Master*.

Atât în cazul *Parasite*, cât și în cazul *La casa de papel* și *Spy/Master*, companiile au angajat actori de dublaj, dezavantajul principal fiind că majoritatea actorilor nu pot fi folosiți pentru a dubla același film în mai multe limbi. Prin urmare, pentru fiecare dublare în limbă străină Netflix sau alte companii sunt nevoite să identifice actorii potriviți, să le asigure condiții de muncă, aceștia neputând fi obligați să dubleze un film timp de 24 de ore, având nevoie de pauze. Toate aceste dezavantaje dispar în ipoteza în care este folosită inteligența artificială. Astfel, companiile ar putea dezvolta o platformă bazată pe inteligența artificială care să fie capabilă să dubleze filmele sau seriile în toate limbile vorbite pe globul pământesc, vocea imitată fiind a actorului cu care s-a filmat în episodul original.

La fel ca și în cazul copiilor digitale, au început să apară companii care dezvoltă platforme capabile să traducă și să dubleze automat un text în mai multe

²⁵ Z. Yang, *Deepfakes of Chinese influencers are livestreaming 24/7*, Artificial Intelligence, în MIT Technology Review, 2023, [Online] la: <https://www.technologyreview.com/2023/09/19/1079832/chinese-ecommerce-deepfakes-livestream-influencers-ai/>, accesat 02.12.2023.

²⁶ C. Frawley, *What Generative AI Could Look Like for Actors*, BackStage, 7 august 2023, [Online] la: <https://www.backstage.com/magazine/article/ai-actors-explained-76361/>, accesat 30.11.2023.

²⁷ C. Moh, *Video Dubbing: The Future of AI Voice Actors*, Lovo, 1 septembrie 2023, [Online] la: <https://lovo.ai/post/video-dubbing-the-future-of-ai-voice-actors>, 30.11.2023.

limbi. Una dintre cele mai promițătoare este „*Project Dub Dub Dub*” dezvoltată de Adobe²⁸. Platforma este capabilă să traducă și să dubleze o înregistrare audio sau video, păstrând vocea originală, alienând dublarea în asemenea mod încât să fie păstrată mimica vorbitorului original. Esențial de menționat este faptul că vocea dublată nu sună robotic, fiind practic identică cu cea a vorbitorului original, fiind păstrată atât intonația, cât și emoțiile acestuia. Prin urmare, în cazul acestei platforme, pe lângă actorii de dublaj, dispare și veriga traducătorilor, inteligența artificială fiind capabilă să traducă automat orice text.

Având în vedere aceste riscuri, SAG-AFTRA și A.M.P.T.P. au reușit să negocieze un contract colectiv de muncă în care au stabilit o serie de reglementări care privesc inteligența artificială, dispozițiile legale fiind mult mai elaborate comparativ cu contractul încheiat între W.G.A. și asociația producătorilor de filme. Părțile au reglementat condițiile pentru crearea copiilor digitale ale actorilor, stabilind circumstanțele în care astfel de clone ar putea fi folosite, precum și remunerația pe care actorii urmează să o primească.

Astfel, clonele digitale ale actorilor sunt acele copii care imită vocea și înfățișarea unei persoane, putând fi folosite la producerea de filme, seriale sau alte produse în strânsă legătură cu televiziunea. Din interpretarea dispozițiilor prevăzute în contractul colectiv de muncă rezultă că este necesar de făcut distincția între ipoteza în care actorul are deja o copie digitală creată și situația în care o astfel de copie nu există²⁹. În prima ipoteză, actorul poate să „închirieze” înfățișarea și vocea pentru a fi folosită la producția unui film sau serial fără ca acesta să se implice în vreun fel, primind doar suma de bani negociată.

În situația în care actorul nu are o copie digitală sau dacă compania care îl angajează dorește să creeze o altă clonă, atunci actorul este obligat să își exprime acordul în mod expres și să participe la generarea copiei digitale. În ambele situații, dreptul de proprietate asupra clonei digitale urmează să rămână în patrimoniul companiei, cu mențiunea că pentru fiecare film sau serial va fi necesar de încheiat câte un contract distinct în care actorul să își exprime acordul expres cu privire la utilizarea propriei copii digitale. Mai mult, în ipoteza în care actorul decedează, acordul poate fi exprimat de moștenitorii acestuia sau, în lipsă, de către SAG-AFTRA.

De asemenea, părțile au reglementat posibilitatea ca prestația unui actor să poată fi modificată prin implicarea inteligenței artificiale. Este necesar de făcut distincția între ipoteza în care inteligența artificială modifică în mod esențial scena, situație în care este necesară obținerea acordului expres al actorului, și ipoteza în care modificările sunt de ordin tehnic, situație în care consimțământul actorului nu este necesar. Cu titlu de exemplu, în etapa de post producere, inteligența artificială ar putea fi folosită pentru ajustarea vocii actorului astfel încât aceasta să se audă

²⁸ Mai multe informații sunt disponibile [Online] la: <https://www.adobe.com/max/2023/sessions/project-dub-dub-dub-gs6-9.html>, accesat 02.12.2023.

²⁹ Summary of 2023 Tentative Successor Agreement to the 2020 Producer-SAG-AFTRA Codified Basic Agreement (‘Codified Basic Agreement’) and 2020 SAG-AFTRA Television Agreement (‘Television Agreement’) (hereafter, collectively ‘the Agreements’), SAF-AFTRA.

mai bine. În același timp, există posibilitatea ca inteligența artificială să fie folosită pentru schimbarea unor dialoguri, adăugând sau eliminând o serie de cuvinte, fără a mai fi necesară filmarea scenei de la zero.

Dacă în cazul copiilor digitale, implicarea actorilor rămâne una esențială, situație este diferită în ipoteza în care inteligența artificială este folosită pentru a genera o clonă care să aibă trăsăturile mai multor oameni diferiți. Potrivit contractului colectiv de muncă, aceste clone sintetice sunt create cu scopul de a crea impresia că rolul este jucat de un om adevărat, dar care nu poate fi identificat în realitate, în generarea clonelor nefiind folosită vocea sau înfățișarea unui anumit individ. În mod evident, în cazul acestei categorii de clone, nu există un contract încheiat cu o anumită persoană care își „închiriază” vocea sau înfățișarea.

Pentru a înțelege mecanismul de funcționare, dacă în cazul copiilor digitale sunt preluate trăsăturile unei singure persoane, clona fiind practic identică, în cazul copiilor sintetice, inteligența artificială poate genera o persoană care să aibă ochii unui actor, nasul și buzele altui actor, urechile unui al treilea actor. Pentru astfel de ipoteze, în contractul colectiv de muncă este prevăzut că producătorii de filme vor fi obligați să încheie câte un contract cu fiecare persoană a cărei element de înfățișare urmează să fie folosit. Însă, apreciem că dispozițiile legale nu sunt suficient de previzibile, fiind dificil de identificat trăsăturile cărei persoane au fost folosite la generarea unei clone, singura garanție pe care o au oamenii fiind buna credință a producătorilor de filme.

Precizăm că părțile au negociat, în mod distinct, situația actorilor de fundal, stabilind că inteligența artificială poate fi folosită pentru a crea o copie digitală a acestora care să fie folosită în mai multe filme și seriale, fără ca actorul să participe în mod fizic la crearea scenei. La fel ca și în cazul celorlalte copii digitale, actorii de fundal trebuie să își exprime acordul pentru fiecare film sau serial în care va fi folosită copia digitală, sumele de bani pe care urmează să le primească urmând să fie stabilite de producătorii de filme în funcție de numărul de zile necesare pentru crearea scenei. Altfel spus, remunerația actorilor de fundal depinde de buna credință a companiilor, existând riscul ca acestea să estimeze un număr mai mic de zile necesare pentru crearea unei anumite scene doar pentru a economisi o parte din buget.

În final, părțile au stabilit în mod expres că actorii de fundal nu pot fi înlocuiți de copiile digitale în integralitate, la pregătirea unei scene fiind obligatoriu să participe și ființe vii. De asemenea, producătorii de filme nu vor putea folosi copiile digitale ale actorilor pentru a împiedica actorii să participe la filmări. În acest sens, dacă un regizor dorește ca un anumit actor să participe la producerea unui film, acesta va fi obligat să încerce mai întâi să-l convingă pe actor să participe în mod direct și doar în ipoteza în care acesta va refuza, va exista posibilitatea de a „închiria” copia digitală.

Concluzii

Inteligența artificială ar putea, într-adevăr, să înlocuiască atât scenariștii, cât și actorii, existând suficiente exemple care demonstrează că tehnologia este

capabilă să genereze texte care să poată fi folosite pentru crearea filmelor. În același timp, au apărut companii care oferă servicii de „clonare” a oamenilor pentru o sumă de bani nesemnificativă raportat la veniturile pe care aceste copii digitale le-ar putea aduce în viitor. Aceste tehnologii vor putea fi, cel mai probabil, transpuse în industria filmografică, motiv pentru care sindicatele care reprezintă scenariștii, actorii și alte categorii de salariați implicați în mod direct în producerea de filme și seriale sunt obligate să negocieze contracte care să protejeze interesele acestora.

Apreciem că actorii și scenariștii nu vor fi înlocuiți de inteligența artificială, legiuitorul american urmând să impună o serie de limite, cum ar fi folosirea copiilor digitale doar în situația în care nu pot fi identificați suficienți actori sau posibilitatea de a folosi un număr limitat de copii digitale pentru producția de filme. În ceea ce privește scenariștii, inteligența artificială va deveni o utilitară care să poată fi utilizată pentru gestionarea mai eficientă a timpului, putând fi folosită pentru generarea de idei sau pentru ajustarea textelor în funcție de cerințele producătorilor de filme.

Dezvoltarea inteligenței artificiale are și va avea în continuare un impact asupra societății, astfel încât este necesar ca legiuitorii să elaboreze acte normative care să protejeze salariații de eventualele abuzuri din partea angajatorilor. Însă, este necesar de avut în vedere avantajele pe care inteligența artificială le poate aduce omenirii, preocupările unor categorii de persoane neputând fi bariere în fața progresului.

Referințe

- Davenport T.H., Mittal N. *All in on Ai, How smart Companies win big with Artificial intelligence*, în *Harvard Business Review Press*, Boston, 2023, p. 173, <https://doi.org/10.1080/15228053.2023.2228675>
- Eloundou T., Manning S., Mishkin P., Rock P., *GPTs are GPTs: An Early Look at the Labor Market Impact Potential of Large Language Models*, OpenAI, Open Research, University of Pennsylvania, 2023, <https://doi.org/10.48550/arXiv.2303.10130>;
- Kak A., West S.M., *Ai now 2023 Landscape: Confronting Tech Power*, AI Now Institute, 2023, [Online] la <https://ainowinstitute.org/2023-landscape>.
- Scherer M., *New WGA Labor Agreement gives Hollywood Writers Important Protections in the era of AI*, AI Policy & Governance, Privacy & Data, Center for Democracy & Technology, [Online] la: <https://cdt.org/insights/new-wga-labor-agreement-gives-hollywood-writers-important-protections-in-the-era-of-ai/>.